

LEGALT PROVOKEREDE ABORTER FORDELT PÅ ETNICITET 2000 - 2005

Nye tal fra Sundhedsstyrelsen
2007 : 02

Redaktion:

Sundhedsstyrelsen
Sundhedsstatistik
Islands Brygge 67
2300 København S.
Telefon: 7222 7400
Telefax: 7222 7404
E-mail: SeSS@sst.dk

Hjemmeside: www.sst.dk

Forord

Nye tal fra Sundhedsstyrelsen indeholder artikler med oplysninger om sundhedsvæsenet samt befolkningens sundheds- og sygelighedsforhold. Grundlaget for artiklerne er de registre, som Sundhedsstyrelsen har ansvaret for. Det omfatter bl.a. Landspatientregisteret, Dødsårsagsregisteret og Cancerregisteret.

Nye tal fra Sundhedsstyrelsen henvender sig til fagpersoner der arbejder med statistik om sundhedsområdet, politikere og administratorer inden for stat, amter og kommuner, samt privatpersoner med interesse for sundhedsstatistik.

Signaturforklaring:

>>	Gentagelse
-	Nul
$\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$	Mindre end $\frac{1}{2}$ af den anvendte enhed
•	Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
..	Oplysning for usikker eller angives ikke af diskretionshensyn
...	Oplysning foreligger ikke
*	Foreløbige anslåede tal
—	Databrud i en tidsserie. Oplysninger fra før og efter databrudet er ikke fuldt sammenlignelige

Som følge af afrunding kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

ISSN: 1901-2535

Titel: Nye tal fra Sundhedsstyrelsen [Online]

Uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er kun tilladt med tydelig kildeangivelse.

Legalt provokerede aborter fordelt på etnicitet 2000 - 2005

Statistik for perioden 2000 til 2005

Hermed præsenterer Sundhedsstyrelsen en opgørelse over legalt provokerede aborter. Opgørelsen er fordelt på forskellige kategorier, og herunder som noget nyt efter etnicitet. Opdelingen afdækker dermed eventuelle forskelle i abortudviklingen 2000 til 2005 blandt fertile kvinder alt efter etnisk baggrund og alder.

Datagrundlag

Data som indgår i nærværende abortstatistik er baseret på indberetningerne til Landspatientregisteret fra offentlige og private sygehuse og klinikker landet over. Ydermere er disse data koblet til oplysninger fra Danmarks Statistik. Opgørelsen er i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens årlige abortstatistik.

Definitioner og begreber benyttet i opgørelsen: Indvandrere, efterkommer og etnisk dansker

Når begrebet etnicitet benyttes, er der taget udgangspunkt i følgende definitioner:¹

- Indvandrer, er en person, der er født i udlandet af forældre, der begge (eller den ene, hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.
- Efterkommer, er en person, der er født i Danmark af forældre, hvor ingen af forældrene (eller den ene, hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er danske født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer.
- Etnisk dansker, er en person i det danske befolkningstal, der ikke hører til nogen af de to førnævnte kategorier.

Metoder og antagelser

I opgørelsen er kvinderne, udover at være opdelt efter alder, også opdelt på deres etniske herkomst. Her skelnes ikke imellem hvorvidt de enkelte kvinder kommer fra mere eller mindre udviklede lande. Der er kun medtaget kvinder, som befinder sig i den fertile alder når der ses på antallet af kvinder i populationen, hvilket er defineret som værende kvinder imellem 15 og 49 år. Mens samtlige kvinder er medtaget ved opgørelsen af antal aborter, da antallet før 15 og efter 49 år er meget få, og ændrer ikke estimerne signifikant, men nogle forskelle vil kunne forekomme, alt efter hvor stor populationen er i en bestemt gruppe af kvinder. De fertile kvinder er i nogle af tabellerne i notatet inddelt i yderligere alderskategorier med et aldersinterval på 5 år.

Antal kvinder i den fertile alder er set under ét faldende

Som det ses af tabellen nedenfor, er antallet af kvinder i den fertile alder (15-49 år) set under ét faldende. Faldet er udelukkende at spore hos de etnisk danske kvinder, mens kvinder i den fertile alder blandt indvandrere og efterkommere er stigende. I den sidste kolonne ses, at andelen af fertile kvinder blandt danskere med anden etnisk baggrund er stigende igennem hele den observerede periode.

¹ Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 1 Antal kvinder i den fertile alder 15-49 år i perioden 2000 til 2005

Årstal	Kvinder i alt	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere + efterkommere	Etniske Danskere	Procent Indvandrere/efterkommere
2000	1 259 264	98 759	9 355	108 114	1 151 150	8,59
2001	1 253 224	103 560	10 041	113 601	1 139 623	9,06
2002	1 250 206	108 862	10 989	119 851	1 130 355	9,59
2003	1 246 127	112 851	12 128	124 979	1 121 148	10,03
2004	1 241 770	115 555	13 200	128 755	1 113 015	10,37
2005	1 239 019	118 086	14 384	132 470	1 106 549	10,69

Kilde: Statistikbanken ('Befolkning og valg' -> 'Udlændinge' -> 'BEF 3') under Danmarks Statistik

Størst stigning i aborter blandt kvinder fra "Øvrige Asien" og "Syd- og Mellemamerika"

Kvinder i aldersgruppen 15-49 år, som fik registret en abort og ikke er etnisk danske, fordeler sig på mange forskellige lande, og er for overskuelighedens skyld grupperet som nedenfor. Det ses af tabel 2 at den største ændring er at finde blandt kvinder der stammer fra gruppen "Øvrige Asien" og "Syd- og Mellemamerika". Samtlige lande i de to kategorier betegnes som værende mindre udviklede. Dog gør det sig gældende, at hvor der er kategorier med få observationer, vil mindre ændringer give et kraftigere udslag i den procentvise ændring, hvad enten det drejer sig om ændringer fra år til år, eller over en længere periode. Eksempelvis er ændringen på over 25 pct. for kvinder fra Nordamerika i perioden 2000 til 2004, mens det faktiske antal er på 4 aborter mere i 2004 end i 2000.

Stigning i antal aborter blandt kvinder med anden etnisk baggrund end dansk

Set under ét er der sket en stigning i antal aborter blandt kvinder med anden etnisk baggrund end dansk. Fra 2000 til 2003 er tallet stigende, hvorefter det falder noget frem til 2005. Tallet for 2005 er på 2.400 aborter mens det i 2000 er på lidt over 2.100, hvilket giver en stigning på godt 14 pct. i den observerede periode.

De absolutte tal for aborter kan give et billede af udviklingen, men tallene er mere sigende hvis de ses i forhold til befolkningstallet, hvilket er gjort i den følgende del af notatet.

Tabel 2 Antallet af aborter i 2000 til 2005 fordelt på forskellige områdekategorier

Gruppe/Årstal	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Øvrige Asien	742	820	897	997	1 006	995
EU-lande udenfor Norden	100	83	86	109	102	114
Mindre udviklede lande i Europa	258	303	285	285	269	239
Nordamerika	15	12	8	16	19	14
Norden	151	147	143	131	170	143
Syd - og Mellemamerika	40	42	42	46	39	51
Øvrige Europa	500	490	525	537	511	539
I alt	2 109	2 191	2 305	2 452	2 439	2 404
Aborter i Danmark i alt	15 665	15 314	14 991	15 622	15 231	15 103

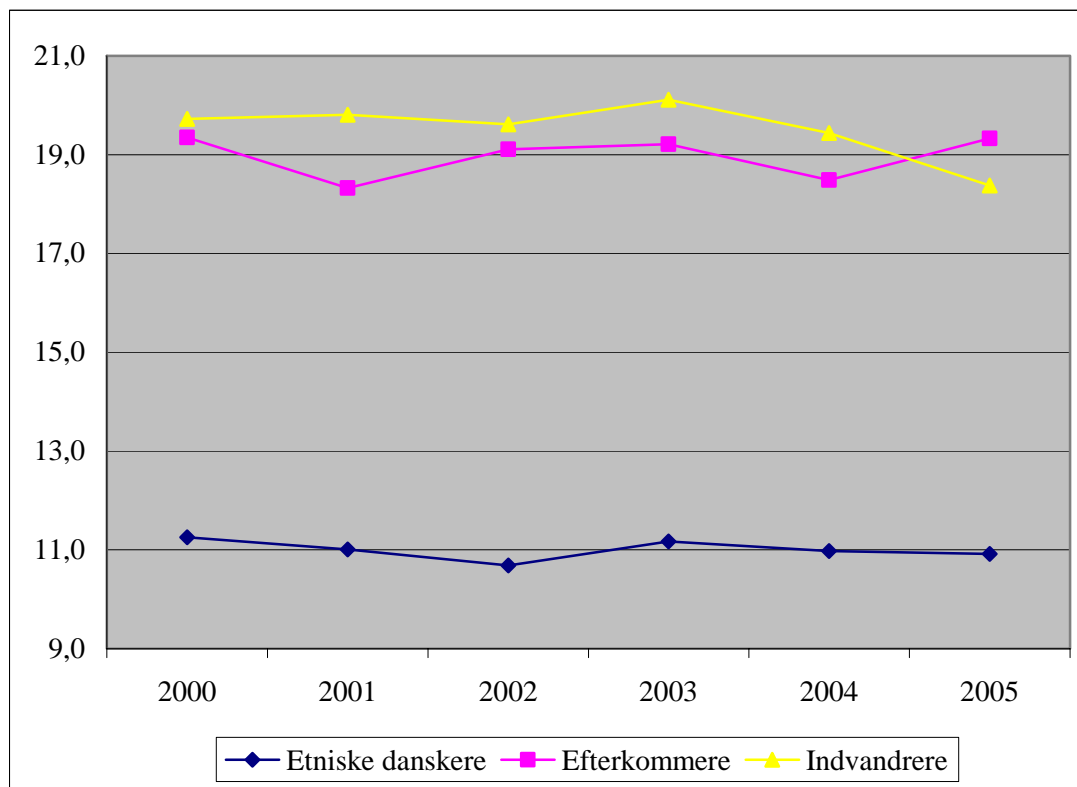
Kilde: Data fra Sundhedsstyrelsens Abortregister sammenkoblet med oplysninger fra Danmarks Statistik

Note: Der er i tabellen benyttet samme landeinddeling som i bogen "Når der ikke er noget tredje valg" bilag 2

Flere aborter blandt indvandrere og efterkommere

I figur 1. er givet udviklingen i aborter per 1.000 kvinder i den fertile alder blandt etniske danskere, indvandrere og efterkommere. Det ses tydeligt, at der er en niveauforskel imellem etniske danskere på den ene side og indvandrere og efterkommere på den anden side. I den observerede periode ligger de etniske danske kvinder omkring otte aborter under for hver 1.000 kvinder i den fertile alder. Kvinder blandt indvandrere og efterkommere ligger på samme niveau, som er imellem 18 og 20 aborter for hver 1.000 kvinder i den fertile alder. Der er ikke de store udsving i den givne periode når der ses på kvinderne i den fertile alder under ét.

Figur 1. Abortkvotienten for kvinder i alderen 15-49 år fordelt på status som indvandre- re, efterkommer eller etnisk dansker

Kilde: Data fra Sundhedsstyrelsens Abortregister og Statistikbanken ('Befolkning og valg' -> 'Udlændinge' -> 'BEF 3') under Danmarks Statistik

Højere abortkvotient blandt kvinder i aldersgruppen 15-19 år med indvandrerbaggrund end blandt efterkommere og etniske danskere

Tabel 3 er viser den aldersbetingede og den samlede abortkvotient for kvinder i forskellige aldersgrupper. Den aldersbetingede abortkvotient er det årlige antal aborter per 1.000 kvinder i den pågældende aldersgruppe. Det er vigtigt at nævne i sammenhæng med abortkvotienterne, at tallene for indvandrere og efterkommere er så små, at én enkelt eller få flere abortobservationer kan have en relativ stor indflydelse på kvotienternes størrelse, hvilket forklarer nogle af de store fluktuationer over tider.

Ud af tabel 3 ses det, at i aldersgruppen 15-19 år skiller gruppen af kvinder med indvandrerbaggrund sig ud. Deres abortkvotient ligger et niveau over med ca. 18-20 aborter pr. 1.000 kvinde. Etniske danskere og efterkommere ligger i den observerede periode på niveau med hinanden. Netop de yngste kvinder (15 til 19-årige) observeres som den eneste aldersgruppe, hvor etniske danskere ikke har den laveste abortkvotient.

Store udsving i abortkvotienten for kvinder med efterkommerbaggrund

I aldersgrupperne 20-24 år og 25-29 år ligger efterkommere og indvandrere på niveau med hinanden, et niveau der er noget højere end for de etniske danske kvinder. Det typiske mønster er, at kvotienten for efterkommere i de to aldersgrupper ligger lidt højere end for indvandrere.

Ses der på aldersgruppen fra 30 til 34 år ses de største udsving blandt efterkommere. I den observerede periode ligger kvotienten for denne gruppe kvinder imellem 15 og 30, udsvingene for etnisk danske kvinder ligger i et bånd på omkring 14,5 til 16, samme forskel i kvotienterne gør sig gældende for indvandrere.

Tabel 3 Aldersbetingede abortkvotienter fordelt på status som indvandrer, efterkommer eller etnisk dansker

2000								
Aborter pr. 1 000	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	I alt 15-49 år
Etniske danskere	13,6	17,7	16,1	16,0	11,6	4,3	0,4	11,3
Efterkommere	13,5	26,1	35,2	20,9	13,4	4,6	0,0	19,3
Indvandrere	15,5	24,8	27,9	26,0	22,2	10,0	0,9	19,7
2001								
Aborter pr. 1 000	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	I alt 15-49 år
Etniske danskere	13,3	17,2	15,8	15,1	12,3	4,1	0,4	11,0
Efterkommere	10,9	26,3	29,7	15,7	19,5	6,1	2,4	18,3
Indvandrere	18,9	26,9	28,9	25,3	20,3	8,6	0,8	19,8
2002								
Aborter pr. 1 000	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	I alt 15-49 år
Etniske danskere	13,1	17,7	14,7	14,7	12,0	4,1	0,3	10,7
Efterkommere	13,1	28,7	28,2	15,7	13,6	4,5	0,0	19,1
Indvandrere	18,4	25,3	27,0	25,5	22,3	8,8	1,0	19,6
2003								
Aborter pr. 1 000	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	I alt 15-49 år
Etniske danskere	14,2	18,0	15,7	15,5	12,2	4,7	0,3	11,2
Efterkommere	11,5	30,0	27,1	19,4	15,6	7,5	1,7	19,2
Indvandrere	18,7	28,6	26,5	25,7	21,5	10,2	1,2	20,1
2004								
Aborter pr. 1 000	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	I alt 15-49 år
Etniske danskere	15,2	18,9	14,9	14,6	11,6	4,8	0,4	11,0
Efterkommere	12,8	25,4	25,4	30,3	11,1	7,5	0,0	18,5
Indvandrere	20,8	27,5	25,7	26,4	19,9	8,2	1,1	19,4
2005								
Aborter pr. 1 000	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	I alt 15-49 år
Etniske danskere	15,1	18,5	14,9	14,6	11,9	4,7	0,4	10,9
Efterkommere	14,3	24,4	26,8	26,8	17,8	6,4	5,9	19,3
Indvandrere	19,8	26,3	24,4	24,7	18,2	9,1	1,0	18,4

Kilde: Data fra Sundhedsstyrelsens Abortregister og Statistikbanken ('Befolkning og valg' -> 'Udlændinge' -> 'BEF 3') under Danmarks Statistik

Små befolkningstal giver større følsomhed i kvotientestimer

I den sidste alderskategori 45-49 år findes laveste abortkvotienter. De største udsving i kvotienten er at se blandt efterkommere og må i overvejende grad tilskrives observationerne sat i forhold de relative små befolkningstal, hvilket medfører, at mindre ændringer i observationerne giver sig kraftigt udslag i kvotienten.

Set under ét er de største forskelle imellem etniske danskere og danskere med anden etnisk baggrund at spore i de midterste aldersgrupper. Det er også antal aborter i samme aldersgrupper, der bidrager til en samlet abortkvotient, som ligger højere iblandt indvandrere og efterkommere set i forhold til etniske danskere.

Kvinder fordelt på etnisk herkomst

Gruppen af efterkommere og indvandrere omfatter mange forskellige folkeslag. I de efterfølgende tabeller vil der blive set på kvinder fra udvalgte lande som får fortaget en legal provokeret abort. Tal for danske kvinder er brugt som sammenligningsgrundlag.

Tabel 4 Abortkvotienten for kvinder i alderen 15-49 år fordelt på oprindelsesland

Aborter pr. 1 000	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Danmark	11,3	11,0	10,7	11,2	11,0	10,9
Vietnam	22,5	22,1	23,6	25,2	25,5	22,7
Pakistan	19,9	21,1	21,9	24,6	18,7	19,6
Iran	30,1	31,3	32,5	35,2	31,7	29,1
Irak	23,5	23,4	22,0	20,3	25,0	20,9
Somalia	21,8	17,7	22,6	19,7	15,8	15,0
Tyrkiet	18,2	20,5	18,8	17,9	16,4	14,1
Polen	10,8	11,4	12,2	11,3	13,5	13,0
Ex-Jugoslavien	29,4	26,8	26,2	26,7	24,5	23,8

Kilde: Data fra Sundhedsstyrelsens Abortregister og Statistikbanken ('Befolkning og valg' -> 'Udlændinge' -> 'BEF 3') under Danmarks Statistik

Anmærkning: For hvert oprindelsesland givet i tabellen er indvandrere og efterkommere lagt sammen.

Abortkvotienten afhænger af kvindernes oprindelsesland

Tabel 4 viser abortkvotienten for kvinder i den fertile alder. I tabellen opdeles kvinderne på deres etnicitet, men ikke efter hvorvidt de er efterkommere eller indvandrere. Ud af tabellen ses det, at abortkvotientens størrelse afhænger af kvindernes oprindelsesland. Kvinder fra Danmark og Polen ligger på niveau med hinanden i den observerede periode, dog er der en mindre stigning blandt kvinder fra Polen i 2004 og 2005.

Kvinder fra Danmark har de laveste abortkvotienter

Danmark har en abortkvotient på omkring 11 aborter per 1.000 kvinder i perioden 2000 til 2005. Abortkvotienten blandt kvinder fra Ex. Jugoslavien har været faldende i hele perioden på nær 2003, hvor der er en mindre stigning. Kvinder fra Iran har samtlige år den højeste abortkvotient. Fra 2000 til 2003 stiger antallet af aborter per 1.000 kvinder fra Iran, og top- per med en kvotient på 35,2. I 2005 er kvotienten faldet til godt 29.

Antal kvinder i den fertile alder er faldende for etniske danskere, men stigende for kvinder med anden etnisk baggrund

Antallet af etniske danske kvinder i den fertile alder er aftagende, mens den for kvinder med anden etnisk baggrund er stigende i større eller mindre grad i perioden 2000 til 2005. Antallet af etniske danske kvinder er faldet med knap 4 pct., mens den største stigning har været at finde blandt kvinder med irakisk baggrund, hvor stigningen i den observerede periode har været på over 80 pct. Den næststørste stigning i antallet af fertile er at finde blandt kvinder med tyrkisk baggrund, hvor stigningen er på lidt over 18 pct.

Tabel 5 Aldersrelaterede abortkvotienter fordelt på oprindelsesland i 2005

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år
Danmark	15,1	18,5	14,9	14,6	11,9	4,7	0,4
Vietnam	23,2	31,7	27,7	31,0	21,7	9,4	2,5
Pakistan	16,4	16,7	28,2	25,8	19,9	13,7	2,2
Iran	26,2	57,1	41,3	29,2	30,7	19,9	1,9
Irak	10,3	20,3	37,0	29,5	25,3	11,4	3,5
Somalia	13,9	28,6	23,0	13,1	8,8	10,7	0,0
Tyrkiet	7,5	23,9	17,4	17,3	15,7	5,1	1,9
Polen	14,4	27,3	15,7	18,3	17,9	2,6	0,0
Ex-Jugoslavien	20,8	32,8	37,2	40,3	23,5	7,9	0,0

Kilde: Data fra Sundhedsstyrelsens Abortregister og Statistikbanken ('Befolkning og valg' -> 'Udlændinge' -> 'BEF 3') under Danmarks Statistik

Anmærkning: For hvert oprindelsesland givet i tabellen er indvandrere og efterkommere lagt sammen.

I tabel 5 er gengivet de aldersbetingede abortkvotienter fordelt på etnisk oprindelse. Det er vigtigt at påpege, at kvotienterne i visse tilfælde er beregnet på basis af relative få observationer i de enkelte alderskategorier, hvilket betyder at de er følsomme over for selv små ændringer i antallet af aborter i gruppen.

Henvendelse:

Zubair Butt Hussain, Tlf 7222 7535, E-Mail zbh@sst.dk